

(Diskret matte F, ht17: L3, on 1 nov 2017)

Linjära kongruenser = linjära ekvationer i $\mathbb{Z}_m$:

$ax \equiv b \pmod{m} \Leftrightarrow ax = b \text{ i } \mathbb{Z}_m \Leftrightarrow ax - km = b \text{ för något } k \in \mathbb{Z}$,
så ekvationen är lösbar (i x) om $d = \text{sgd}(a, m) \mid b$.

Då finns d olika lösningar $\pmod{m}$, dvs d olika lösningar i $\mathbb{Z}_m$.

$$\begin{cases} ax \equiv_m ay \Leftrightarrow x \equiv_m y & \text{om } \text{sgd}(a, m) = 1, \\ ax \equiv_{an} ay \Leftrightarrow x \equiv_n y, \\ a \nmid y \Rightarrow ax \not\equiv_{an} y. \end{cases}$$

Kongruenser med flera moduler:

Låt $m_1, \dots, m_k \in \mathbb{N}$, $\text{sgd}(m_i, m_j) = 1$ om $i \neq j$ och funktionen

$F: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_{m_1} \times \dots \times \mathbb{Z}_{m_k}$ ges av $F(a) = ([a]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k})$. Då gäller

$$F(a) = F(b) \Leftrightarrow a \equiv_m b, \quad m = m_1 \dots m_k,$$

så funktionen $f: \mathbb{Z}_m \rightarrow \mathbb{Z}_{m_1} \times \dots \times \mathbb{Z}_{m_k}$ given av $f([a]_m) = ([a]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k})$ är (väldefinierad och) **1 till 1** (dvs $a \neq b \Rightarrow f(a) \neq f(b)$).

$|\mathbb{Z}_m| = |\mathbb{Z}_{m_1} \times \dots \times \mathbb{Z}_{m_k}|$, så f är **på** (den antar alla värden i $\mathbb{Z}_{m_1} \times \dots$).

Det gäller

$$f([a+b]_m) = ([a]_{m_1} + [b]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k} + [b]_{m_k}) = f([a]_m) + f([b]_m)$$

$$f([ab]_m) = ([a]_{m_1}[b]_{m_1}, \dots, [a]_{m_k}[b]_{m_k}) = f([a]_m)f([b]_m)$$

(komponentvisa operationer i HL), dvs f är en **isomorfi** och

$$f([a]_m^{-1}) = ([a]_{m_1}^{-1}, \dots, [a]_{m_k}^{-1}).$$

Det ger

$$f^{-1}([a_1]_{m_1}, \dots, [a_k]_{m_k}) = [y_1 a_1 + \dots + y_k a_k]_m,$$

där $y_i = f^{-1}(0, 0, \dots, 1, \dots, 0)_{\text{pos. } i}$, dvs $[y_i]_{m_j} = \begin{cases} 1 & i=j \\ 0 & i \neq j. \end{cases}$

Kinesiska restsatsen: Om $m_1, \dots, m_k \in \mathbb{N}$, $\text{sgd}(m_i, m_j) = 1$ då $i \neq j$, har systemet

$$\begin{cases} x \equiv_{m_1} a_1 \\ x \equiv_{m_2} a_2 \\ \vdots \\ x \equiv_{m_k} a_k \end{cases}$$

för alla $a_1, \dots, a_k \in \mathbb{Z}$ en lösning, unik mod $m = m_1 \dots m_k$,

$$x \equiv_m y_1 a_1 + \dots + y_k a_k$$

för vissa $y_1, \dots, y_k$, oberoende av $a_1, \dots, a_k$ (som ovan).

Eulers sats, Fermats lilla sats

Minns från sist U_m , mängden av inverterbara element i $\mathbb{Z}_m$.

Vi inför **Eulers ϕ -funktion**:

$$\phi(m) = |U_m| = |\{x \in \mathbb{Z} \mid 0 \leq x \leq m-1, \text{sgd}(x, m) = 1\}|.$$

Sats: $y \in U_m \Rightarrow y^{\phi(m)} = 1 \text{ i } \mathbb{Z}_m$,

dvs uttryckt i $\mathbb{Z}$ (**Eulers sats**): $\text{sgd}(y, m) = 1 \Rightarrow y^{\phi(m)} \equiv_m 1$.

Speciellt om **p primtal**: $y \neq 0 \Rightarrow y^{p-1} = 1 \text{ i } \mathbb{Z}_p$,

dvs i $\mathbb{Z}$ (**Fermats lilla sats**): $p \nmid y \Rightarrow y^{p-1} \equiv_p 1$,

så $y^p = y$, alla $y \in \mathbb{Z}_p$ och $y^p \equiv_p y$, alla $y \in \mathbb{Z}$.